

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

AVIZ CONSULTATIV

în cauza penală privind învinuirea

Svetlanei Iașcenco

(art. 206 alin. (3) lit. a) și b), art. 220 alin. (1) Cod penal)

*(Dosarul nr. Iavc-5/25)
(1-22181739-01-Iavc-01082025)*

Condițiile pentru trimiterea cauzei la rejudecare; Curtea de apel, atunci când admite un recurs, poate trimite cauza penală la rejudecare doar când ea nu poate înlătura eroarea constatată din cauza barierelor legale și nu creează impunitate; După ce cauza a fost trimisă anterior la rejudecare, curtea de apel, judecând recursul, nu poate trimite din nou cauza la rejudecare. Curtea de apel urmează să adopte soluția irevocabilă, chiar dacă aceasta implică cercetarea probelor noi sau agravarea situației apărării în recursul acuzării.

09 octombrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților solicitarea privind emiterea avizului consultativ,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Alexandru Negru, *judcători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Svetlana Iașenco s-a născut în anul 1976 în raionul Tiraspol. Ea a fost învinuită în baza art. 206 alin. (3) lit. a), b) Cod penal (traficul de copii) și art. 220 alin. (1) Cod penal (proxenetismul).

2. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 14 decembrie 2007, Svetlana Iașenco a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor imputate și condamnată la 20 de ani și șase luni de închisoare. Instanța de apel a admis apelul apărării, a pronunțat o nouă hotărâre prin care a menținut vinovăția inculpatei pentru aceleași fapte și a aplicat pedeapsa stabilită de prima instanță.

3. La 17 septembrie 2008 și, respectiv, la 21 mai 2010, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibile recursul ordinar și recursul în anulare declarate de avocatul Tudor Osoianu în interesele Svetlanei Iașenco.

4. La 12 decembrie 2022, în Judecătoria Hîncești a fost înregistrată cererea Svetlanei Iașenco privind aplicarea Legii nr. 243/2021 privind amnistia.

5. La 27 iunie 2023, Judecătoria Hîncești, sediul Central, a admis parțial cererea condamnatei și a redus cu o treime termenul pedepsei de doi ani aplicate pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (1) Cod penal. La 27 mai 2024, Curtea de Apel Chișinău a casat încheierea și a trimis cauza la rejudecare.

6. La 26 decembrie 2024, Judecătoria Hîncești, sediul Central, a admis din nou cererea condamnatei și a redus cu o cincime termenul pedepsei cu închisoarea de 20 de ani și șase luni, iar pedeapsa complementară a fost lăsată fără schimbări.

7. Încheierea a fost contestată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr. 7 Rusca, Alexandru Suhovici și procurorul în Procuratura raionului Hîncești, Marcel Caras. Recurenții au solicitat casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea Svetlanei Iașenco.

8. Prin încheierea din 24 iulie 2025, judecătorii Ion Bulhac, Svetlana Vișcu și Marcel Popescu, au solicitat Curții Supreme de Justiție, în baza art. 331² din Codul de procedură penală, emiterea unui aviz consultativ. Ei solicită un răspuns la întrebarea dacă legea permite curții de apel, când examinează recursurile în

cauzele în care nu poate fi înaintat apel, să înrăutățească situația apărării, atunci când anterior a fost dispusă rejudecarea, iar problema nu a fost remediată.

9. Cererea de aviz consultativ a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 04 august 2025.

ÎN FAPT

10. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 14 decembrie 2007, Svetlana Iașenco a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (3) lit. a), b) Cod penal și condamnată la 20 de ani de închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități care implică contactul cu familia și minorii, pe un termen de cinci ani. De asemenea, ea a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (1) Cod penal și condamnată la doi ani de închisoare. În temeiul art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, instanța i-a stabilit Svetlanei Iașenco pedeapsa definitivă de 20 ani și șase luni de închisoare, cu executare într-un penitenciar de tip închis pentru femei, menținând interdicția de a exercita activități ce au tangență cu domeniul familial și cel al minorilor. Această sentință este irevocabilă.

11. La 12 decembrie 2022, în Judecătoria Hîncești a fost înregistrată cererea Svetlanei Iașenco privind aplicarea Legii nr. 243/2021 privind amnistia.

12. La 27 iunie 2023, Judecătoria Hîncești, sediul Central, a admis parțial cererea condamnatei Svetlana Iașenco. În temeiul art. 7 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 243/2021, termenul total al pedepsei stabilite pentru infracțiunea prevăzută de art. 220 alin. (1) Cod penal (doi ani de închisoare) a fost redus cu o treime.

13. Prin decizia din 27 mai 2024, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul condamnatei, a admis recursurile reprezentantului Penitenciarului nr. 7 Rusca și a procurorului, a casat integral încheierea Judecătoriei Hîncești din 27 iunie 2023 și a trimis cauza la rejudecare. Instanța a reținut că art. 107 alin. (3) Cod penal este o normă derogatorie, care se aplică direct în cazul soluționării chestiunilor privind amnistia. Amnistia nu se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 206 Cod penal. De asemenea, instanța de fond nu a cercetat dosarul personal al condamnatei. În decizie s-a indicat că instanța de recurs a constatat că la examinarea cererii nu s-au luat în considerare probele prezentate de instituția penitenciară, iar acestea confirmă că Svetlana Iașenco nu întrunește condițiile pentru aplicarea Legii nr. 243/2021.

14. La 26 decembrie 2024, [Judecătoria Hîncești, sediul Central](#), a admis din nou cererea lui Svetlana Iașenco, a aplicat actul de amnistie, și, în temeiul art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 243/2021, a redus cu o cincime termenul pedepsei cu închisoarea de 20 de ani și șase luni. Instanța a reținut existența divergențelor între art. 107 alin. (3) Cod penal și art. 6 alin. (1) și art. 7 din Legea nr. 243/2021. Potrivit art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, se aplică

dispozițiile legii speciale, adică Legea nr. 243/2021. Această lege permite aplicarea amnistiei în privința lui Svetlana Iașenco.

15. Încheierea menționată în paragraful precedent a fost contestată cu recurs la 31 decembrie 2024 de către directorul Penitenciarului nr. 7 Rusca, Alexandru Suhovici, și, la 10 ianuarie 2025, de către procurorul în Procuratura raionului Hîncești, Marcel Caras. Recurenții au solicitat casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea Svetlanei Iașenco.

PROBLEMA DE DREPT PENTRU CARE SE SOLICITĂ AVIZUL

16. La 24 iulie 2025, judecătorii Curții de Apel Centru, Ion Bulhac, Svetlana Vîșcu și Marcel Popescu, au solicitat Curții Supreme de Justiție printr-o încheiere, în baza art. 331² din Codul de procedură penală, emiterea unui aviz consultativ. Având în vedere prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2 lit. b) și alin. (3) Cod de procedură penală (vezi para. 19), judecătorii solicită avizul pentru a clarifica dacă instanța de recurs, judecând recursul împotriva hotărîrilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, poate adopta o hotărâre prin care să agraveze situația apărării, în cazul în care rejudecarea cauzei a fost dispusă anterior, iar instanța de fond nu a corectat eroarea judiciară.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

17. Partea relevantă a art. 331² Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților, emiterea unui aviz consultativ cu privire la aplicarea legislației.

(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:

a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;

b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept susceptibile de interpretări diferite;

c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost explicată anterior de către Curtea Supremă de Justiție;

...

(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune printr-o încheiere, emisă în termen de 5 zile, care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile. Încheierea se transmite Curții Supreme de Justiție în termen de 5 zile de la data emiterii.

...

(7) Curtea Supremă de Justiție emite avizul consultativ în cel mult 3 luni de la data solicitării, acesta fiind publicat pe pagina web oficială a Curții.”

18. Art. 442 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„**Articolul 442.** Neagravarea situației în propriul recurs

Instanța de recurs, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana în favoarea căreia a fost declarat recurs.”

19. Art. 449 Cod de procedură penală conține dispoziții care stabilesc împuternicirile instanței de recurs. Partea relevantă a acestuia este următoarea:

„(1) Judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii:

2) admite recursul, casînd hotărîrea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții:

...

b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului;

...

(3) Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. În cazul în care după rejudecarea cauzei eroarea judiciară nu a fost corectată de instanța de fond, instanța de recurs înlătură omisiunile la judecarea recursului.”

APRECIEREA INSTANȚEI

20. În anul 2007, Svetlana Iașcenco a fost condamnată irevocabil la 20 de ani și șase luni de închisoare. În 2022, ea a solicitat aplicarea Legii nr. 243/2021 privind amnistia. Prima instanță a admis parțial cererea. Curtea de apel a admis recursul procurorului și a administrației penitenciarului, a casat încheierea prin care a fost aplicată amnistia și a dispus rejudecarea cauzei. Instanța de recurs a notat că Svetlana Iașcenco nu întrunește condițiile pentru aplicarea Legii nr. 243/2021.

21. La rejudecare, prima instanță a admis din nou cererea condamnatei. Aplicând art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea 243/2021, instanța a redus cu o cincime pedeapsa de 20 ani și șase luni. Instanța a motivat că există divergențe între art. 107 Cod penal și Legea 243/2021, iar ultima are prioritate fiind o lege organică mai nouă. Ultima încheiere a fost atacată cu recurs de directorul penitenciarului și de procuror, care au cerut respingerea cererii.

22. Curtea de apel, care a sesizat Curtea Supremă de Justiție pentru un aviz consultativ, întreabă dacă, după ce cauza a revenit de la rejudecare, având în vedere prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2 lit. b) și alin. (3) Cod de procedură penală, curtea de apel, examinând recursul, poate să adopte o hotărâre care agravează situația apărării, sau urmează să trimită din nou cauza la rejudecare?

23. Curtea Supremă de Justiție poate emite un aviz consultativ în cadrul examinării unei cauze penale dacă sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 331² Cod de procedură penală (a se vedea para. 17). Avizul consultativ a fost solicitat în contextul examinării, în ordine de recurs, a cererii Svetlanei Iașenco prin care aceasta a solicitat aplicarea actului de amnistie.

24. Anterior, cauza a fost remisă la rejudecare de către curtea de apel. În recursuri se pretinde că, după rejudecare, prima instanță a emis o hotărâre care nu a remediat problema care a servit drept motiv pentru trimiterea la rejudecare. Prin urmare, art. 449 alin. (1) pct. 2 lit. b) și alin. (3) Cod de procedură penală sunt aplicabile cauzei în care se solicită avizul consultativ.

25. Completul notează că art. 449 alin. (1) pct. 2 lit. b) Cod de procedură penală interzice adoptarea pe marginea unui recurs, în cauzele în care nu poate fi înaintat apel, a unei hotărâri care să agraveze situația inculpatului. În același timp, art. 449 alin. (3) Cod de procedură penală permite instanței de recurs să trimită cauza la rejudecare doar o singură dată. Curtea Supremă de Justiție este de acord cu judecătorii care solicită avizul că cele două norme conțin prevederi contradictorii *prima facie*. Din aceste prevederi nu este clar dacă, după ce dosarul revine de la rejudecare, instanța de recurs, pe marginea recursului acuzării, poate emite o hotărâre care agravează situația inculpatului. Această neclaritate este accentuată de art. 442 Cod de procedură penală, care interzice agravarea situației inculpatului doar în propriul recurs, și nu interzice agravarea situației acestuia după admiterea recursului acuzării.

26. Curtea Supremă de Justiție este de acord că problema de drept menționată în paragraful precedent determină dificultăți în aplicarea practică a normelor respective. Analizând practica curților de apel, Curtea Supremă de Justiție a constatat că această dificultate are implicații majore asupra activității curților de apel, existând chiar divergențe în practica diferitor complete ale acelorași curți de apel. Curtea Supremă de Justiție nu a explicat anterior care este răspunsul la întrebarea din cererea de aviz consultativ. Prin urmare, solicitarea de aviz consultativ este admisibilă.

27. Completul notează în primul rând că atât alin. (1) pct. 2 lit. b), cât și alin. (3) al art. 449 Cod de procedură penală, au fost modificate prin [Legea nr. 245/2023](#). După cum rezultă din art. 71 alin. (4) al [Legii nr. 100/2017](#) cu privire la actele normative, interpretarea legii se face pentru a stabili voința legiuitorului prin prisma scopului pentru care a fost adoptată. Prevederile legii urmează a fi interpretate *inter alia* conform principiului armoniei și coerenței interne (decizia nr. [1r-15/24](#), § 17).

28. Pentru a ușura înțelegerea avizului, Curtea Supremă de Justiție urmează să explice inițial situațiile în care cauza poate fi trimisă la rejudecare. Ulterior, ea va explica dacă este admisibil ca cauza să fie trimisă la rejudecare repetat.

a. Situațiile în care cauza poate fi trimisă la rejudecare

29. Din art. 449 alin. (3) Cod de procedură penală rezultă în mod clar că, dacă admite un recurs, curtea de apel poate trimite cauza la rejudecare o singură dată. Din art. 6 alin. (3) lit. b) [Codului de etică și conduită profesională al judecătorului](#) rezultă că judecătorii au obligația deontologică de a decide „prompt și eficient” și să acționeze „cu diligență”. Această obligație se aplică atât în raport cu cauzele penale, cât și cu cele civile, administrative sau contravenționale.

30. Având în vedere impactul trimiterii la rejudecare a unei cauze penale sau contravenționale, printre care tergiversarea examinării cauzei și riscul expirării termenului de prescripție, șubrezirea încrederii în justiție cauzată de întârzierea sancționării vinovaților, sau afectarea intereselor persoanelor care au suferit din urma infracțiunii, aceste obligații impun judecătorului să nu recurgă la trimiterea la rejudecare atunci când acest fapt nu este absolut necesar. Această concluzie rezultă și din art. 435 alin (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, care permite Curții Supreme de Justiție să trimită o cauză la rejudecare doar atunci când eroare judiciară nu „poate fi corectată în instanța de recurs”. Dacă o asemenea limitare este aplicată Curții Supreme de Justiție, care de regulă nu reexaminează probatoriul în recurs, cu atât mai mult ea este aplicabilă curților de apel.

31. De regulă, curțile de apel examinează recursurile în lipsa părților, în baza materialelor dosarului. În situațiile prevăzute de art. 447 alin. (3) Cod de procedură penală, părțile pot fi convocate în ședință.

32. Curtea Supremă de Justiție reiterează că, atunci când în calea de atac se examinează exclusiv chestiuni de drept și nu este inversată soluția instanței precedente cu privire la vinovăție, convocarea părților în ședință nu este absolut necesară (vezi hot. CtEDO [Seliwiak v. Polonia](#), 2009, § 54; [Sibgatullin v. Rusia](#), 2009, § 36 sau [Deliktaş v. Turcia](#), 2023, § 44). Convocarea părților în ședință este totuși necesară atunci când instanța ierarhic superioară are dubii în ceea ce privește aprecierea dată probelor testimoniale în hotărârea contestată (vezi hot. CtEDO [Dan v. Moldova nr. \(2\)](#), 2020, §§ 57-67), sau când personalitatea inculpatului este determinantă la individualizarea pentru prima dată a pedepsei (vezi hot. CtEDO [Cani v. Albania](#), 2012, § 63). Pentru a decide asupra corectitudinii aprecierii înscrisurilor, înregistrărilor sau fotografiilor, convocarea părților în ședință nu este obligatorie. Convocarea părților în ședință nu este obligatorie nici atunci când discreția acordată prin lege judecătorului la stabilirea pedepsei este limitată, sau atunci când instanța intenționează să aplice o pedeapsă aproape de minim (vezi deciziile nr. [1ra-572/2023](#), § 33; [1ra-503/2024](#), § 54).

33. Art. 449 alin. (1) pct. 2 lit. b) Cod de procedură penală prevede că curtea de apel poate admite o cerere de recurs și pronunța o nouă hotărâre doar „dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului”. Excluderea aplicării art. 90 Cod penal în recurs, fiind o chestiune de drept, nu reprezintă o agravare a situației inculpatului (vezi decizia nr. [4-1re-62/2023](#), § 34), precum nu este o agravare nici adoptarea unei soluții defavorabile inculpatului privind acțiunea civilă.

34. Curtea Supremă de Justiție reiterează că sistemul de justiție nu ar trebui să încurajeze impunitatea. În caz contrar, încălcarea legii nu va fi descurajată eficient și ar putea avea un efect descurajator asupra autorităților chemate să asigure respectarea legii. Aceasta impune și anumite obligații judecătorilor. În mai multe cauze, Curtea Supremă de Justiție a menționat că, pentru a-și onora corespunzător îndatoririle, instanța urmează să ia toate măsurile de diligență pentru a soluționa cauza până la expirarea acestuia (vezi, de exemplu, încheierea nr. [1cs-338/2024](#), § 6). În cauza nr. [1cs-19/2025](#), Curtea Supremă chiar a menționat că judecătorii din prima instanță ar urma să ofere un termen suficient pentru examinarea eventuală a cauzei de către curtea de apel până la expirarea termenului de prescripție. Acest aspect ar trebui să fie examinat de fiecare dată, cu cea mai mare atenție, și de către instanța ierarhic superioară când trimite cauza la rejudecare.

35. Art. 435 Cod de procedură penală, care se referă la recursurile soluționate de Curtea Supremă de Justiție, permite Curții Supreme să adopte o hotărâre penală care agravează situația acuzatului chiar și dacă anterior cauza nu a fost trimisă la rejudecare. De asemenea, art. 442 Cod de procedură penală prevede că neagravarea situației în recurs se aplică doar propriului recurs. Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, la examinarea recursului, curtea de apel deja poate cerceta orice probe, nu doar înscrisurile. De asemenea, curtea de apel poate admite recursul și din alte motive decât cele invocate în recurs. În asemenea circumstanțe, curtea de apel, atunci când admite un recurs, poate trimite cauza penală la rejudecare doar când, chiar și după convocarea părților în ședință, ea nu poate înlătura eroarea constatată din cauza barierelor legale și nu creează impunitate.

b. Trimiterea cauzei la rejudecare a doua oară de curtea de apel

36. Legiuitorul a decis în anul 2023, prin modificarea art. 449 alin. (1) pct. 2 lit. b) Cod de procedură penală, să limiteze dreptul curților de apel de a pronunța o nouă hotărâre atunci când admite recursul acuzării. Interpretarea legii, în principiu, nu poate duce la o concluzie care presupune lipsirea de efect a unei legi (decizia nr. [1r-15/24](#), § 18). Având în vedere cele menționate în para. 29-35, Curtea Supremă de Justiție este de opinia că, în cauza penală care a revenit în curtea de apel pentru examinarea recursului, după ce anterior a fost trimisă la rejudecare, curtea de apel nu mai poate trimite cauza la o nouă rejudecare. În caz contrar, ar fi fost lipsit de efect art. 449 alin. (3) Cod de procedură penală.

37. Faptul că eroarea judiciară constatată la examinarea celui de-al doilea recurs este diferită de cea pentru care cauza a fost trimisă prima dată la rejudecare nu schimbă concluzia din paragraful precedent. La soluționarea recursului într-o cauză trimisă anterior la rejudecate, curtea de apel nu are o altă soluție decât să adopte soluția irevocabilă pe caz, chiar dacă acesta implică cercetarea probelor noi sau agravarea situației apărării în recursul acuzării. Art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) - d) Cod de procedură penală devin astfel inaplicabile

cauzelor trimise anterior la rejudecare. Totuși, după cum prevede art. 442 Cod de procedură penală, agravarea nu poate avea loc în propriul recurs.

38. Din motivele de mai sus, în temeiul art. art. 331² alin. (7) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite solicitarea judecătorilor Curții de Apel Centru, Ion Bulhac, Svetlana Vîșcu și Marcel Popescu privind emiterea unui aviz consultativ;

Emite prezentul aviz consultativ potrivit căruia curtea de apel, la examinarea recursurilor în cauzele trimise anterior la rejudecare, nu mai poate trimite cauza la o nouă rejudecare și urmează să adopte soluția irevocabilă, chiar dacă acesta implică agravarea situației apărării în recursul acuzării.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Alexandru Negru